

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců Mgr. Michala Bobka a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce: **P. J.**, zast. JUDr. Mgr. Josefem Kopřivou, advokátem se sídlem Václavské náměstí 819/43, Praha 1, proti žalovanému: **ředitel Krajského ředitelství policie Libereckého kraje**, se sídlem nám. Dr. E. Beneše 584/24, Liberec, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 4. 2022, č. j. KRPL-6381-12/ČJ-2022-1800KR, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 15. 2. 2023, č. j. 59 Ad 5/2022-62,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci ze dne 15. 2. 2023, č. j. 59 Ad 5/2022-62, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Spor v projednávané věci se týká žádostí žalobce ze dne 20. 4. 2020 a dne 8. 6. 2020 o přiznání náhrady škody v souvislosti s úrazem, který žalobce utrpěl v době výkonu služby dne 20. 5. 2019, kolem 13:30 hod., v ulici Pod Holým vrchem 1734 v České Lípě, v objektu územního odboru Česká Lípa, kde při chůzi ze schodů na venkovním schodišti uklouzl, upadl a udeřil se do zad a pravého boku, čímž si dle prvotní lékařské zprávy ze dne 20. 5. 2019 způsobil zhmoždění dolní části zad, pánve, pravé kyčle a stehna (dále jen „služební úraz“).

[2] O žádostech rozhodl náměstek ředitele krajského ředitelství pro ekonomiku ve věcech služebního poměru rozhodnutím ze dne 20. 12. 2021, č. j. KRPL-49063-104/ČJ-2019-1800HS, tak, že výrokem I přiznal žalobci náhradu účelně vynaložených nákladů spojených s léčením podle § 101 písm. c) zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále jen „služební zákon“), zatímco výrokem II. zamítl žádost o poskytnutí náhrady za ztížené společenské uplatnění [§ 101

písm. b) a § 104 služebního zákona], jednorázového odškodnění [§ 101 písm. d) a § 105 služebního zákona], poskytnutí náhrady za ztrátu na služebním příjmu po skončení neschopnosti ke službě [§ 101 písm. a) a § 103 služebního zákona] a náhrady účelně vynaložených nákladů spojených s léčením [§ 101 písm. c) služebního zákona] požadovaných žalobcem nad rámec výroku I. K podanému odvolání žalobce toto rozhodnutí následně potvrdil žalovaný, který v záhlaví označeným rozhodnutím odvolání zamítl.

[3] Pro posouzení právě projednávané věci jsou klíčová skutková zjištění správních orgánů, která se týkají *příčinné souvislosti* mezi služebním úrazem a současnými zdravotními obtížemi žalobce. Oba správní orgány dospěly ke shodnému skutkovému závěru, že příčinná souvislost mezi služebním úrazem a zhoršeným zdravotním stavem žalobce nebyla prokázána. Tento závěr správní orgány vystavěly především na znaleckém posudku ustanoveného znalce prof. Seidla (a jeho dvou doplněních) a dále lékařské zprávě MUDr. Musilové. Jelikož navíc příčinnou souvislost mezi služebním úrazem a zdravotními obtížemi žalobce neměly jednoznačně potvrdit ani další lékařské zprávy, jimiž byla hodnocena způsobilost žalobce pro výkon služby, či jiné důkazy zjištěné ve správním řízení, správní orgány žádosti žalobce v uvedeném rozsahu zamítly.

[4] Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci (dále jen „krajský soud“) v záhlaví označeným rozsudkem napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

[5] Krajský soud konstatoval, že závěry obsažené v napadeném rozhodnutí sice odpovídají tomu, co na základě důkazů provedených ve správním řízení vyšlo najevo, sám však na ústním jednání provedl nový důkaz znaleckým posudkem MUDr. Dohnala ze dne 25. 10. 2022, který žalobce předložil až v řízení před soudem. Podle tohoto znaleckého posudku *„léčba [žalobce] probíhala v souvislosti s následky úrazu“,* jenž *„zanechal[] trvalé následky v podobě chronického bolestivého dráždění páteřního bederního a prvního křížového obratle vpravo“*. Krajský soud uznal, že je oprávněn sám doplňovat dokazování. Nepřistoupil však k odstraňování zjištěných rozporů mezi znaleckými posudky prof. Seidla a MUDr. Dohnala. Podle jeho názoru by totiž v takovém případě suploval roli správního orgánu. Dokazování je nutné doplnit poměrně zásadním způsobem tak, aby bylo možné dospět k jednoznačnému závěru ohledně existence příčinné souvislosti mezi služebním úrazem žalobce a jeho aktuálními zdravotními obtížemi. Krajský soud tudíž napadené rozhodnutí zrušil pro vady řízení podle § 78 odst. 1 ve spojení s § 76 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“), neboť skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění.

[6] Nad rámec nosných důvodů svého rozhodnutí krajský soud uvedl, že skrytě pořízená audionahrávka MUDr. Musilové z lékařského vyšetření, kterou žalobce předložil v řízení před soudem, není použitelným důkazem. Podle krajského soudu existují i jiné způsoby ke zjištění skutkového stavu věci, a to pomocí důkazů, které nezasahují do absolutních osobnostních práv dotčené osoby.

II. Kasační stížnost žalovaného a vyjádření žalobce

pokračování

[7] Rozsudek krajského soudu napadá žalovaný (stěžovatel) v celém rozsahu kasační stížností, jejíž důvody spatřuje v § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[8] Podle stěžovatele je zrušení správního rozhodnutí přípustné pouze v situacích, kdy je z předloženého spisového materiálu bez jakýchkoli pochybností zřejmé, že skutkový stav byl ve správním řízení zjištěn nedostatečně a popsanou vadu nelze zhojit jinak, než rozsáhlým dokazováním. Namítá, že k takové situaci v projednávané věci nedošlo, neboť skutkový stav byl ve správním řízení zjištěn dostatečně, což uznal i krajský soud. Stěžovatel postupoval v intencích rozsudku NSS ze dne 13. 1. 2021, č. j. 3 Ads 132/2010-109, neboť ustanovil znalce k provedení znaleckého zkoumání zdravotního stavu žalobce odborníkem v oblasti neurologie prof. Seidlem, kterému předložil veškeré dostupné lékařské zprávy ze zdravotní dokumentace žalobce i z jeho lékařských vyšetření. Při svém rozhodování navíc zohlednil nejen původní, ale i nově vyvstálé skutečnosti z odborných a dalších lékařských vyšetření (MR, CT, EMG, RTG, neurologické vyšetření provedené MUDr. Musilovou), které stěžovatel opakovaně podrobil znaleckému posouzení ve formě doplňujících znaleckých posudků. Žalobce přitom při znalosti závěrů znaleckých posudků po celou dobu správního řízení stěžovateli neměl navrhnout ani předložit žádný objektivní důkaz o existenci příčinné souvislosti mezi služebním úrazem a jeho zdravotními obtížemi, ani využít možnosti nechat posoudit svůj zdravotní stav jinému odborníkovi, a to ačkoli správní řízení trvalo téměř dva roky. Stěžovatel proto považoval skutkový stav na základě shromážděných důkazů za dostatečně zjištěný.

[9] Stěžovatel proto namítá, že zrušení jeho rozhodnutí podle § 79 odst. 1 ve spojení s § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. v návaznosti na provedený důkaz znaleckým posudek MUDr. Dohnala, navrženým žalobcem až v řízení před soudem, narušuje rozumnou rovnováhu při dokazování ve správním soudnictví, zohledňující princip plné jurisdikce a snahu zamezit zjevným obstrukcím. Podle jeho názoru nemůže účastník řízení až v soudním řízení nahrazovat svoji liknavost v řízení správním a teprve v něm navrhnout nové důkazy s námitkou, že skutkový stav nebyl správním orgánem zjištěn dostatečně. Přístup krajského soudu podle stěžovatele znamená, že vždy, když žalobce až v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu před soudem navrhne nový důkaz, který podle soudu bude relevantní pro projednávanou věc, bude to automaticky vést ke zrušení správního rozhodnutí pro vady řízení a neúspěch správního orgánu jako žalovaného, jenž bude mít povinnost nahradit náklady řízení. Přístup krajského soudu tak má správní orgán stavit do situace, které nemůže žádným zákonným způsobem předejít, a naopak podporovat žalobce, aby navrhoval důkazy až v řízení před soudem a obcházel tím koncentraci správního řízení.

[10] Kromě toho stěžovatel namítá, že provedený znalecký posudek MUDr. Dohnala není způsobilý zpochybnit závěry znaleckého posudku prof. Seidla a zjištěného skutkového stavu. Zatímco znalecký posudek prof. Seidla má být založen na důkladném zjišťování zdravotního stavu žalobce a náležitém odůvodnění, posudek MUDr. Dohnala

měl čerpat své závěry pouze z dílčích podkladů a informací tendenčně předložených žalobcem.

[11] Žalobce navrhnul kasační stížnost zamítnout a přiznat mu náhradu nákladů řízení. Podle jeho názoru postupoval krajský soud zcela v souladu se zákonem. Naopak argumentaci žalovaného považuje žalobce za účelovou a ryze formalistickou, řešící následek (zrušení rozhodnutí) a nikoli příčinu, jež spočívá v nedostatečně zjištěném skutkovém stavu. Namítl, že před služebním úrazem netrpěl žádnými zdravotními obtížemi, přičemž znalecký posudek MUDr. Dohnala skutkový stav zjištěný žalovaným zásadním způsobem zpochybnil. Rovněž popřel, že by obcházel koncentraci správního řízení; posudek MUDr. Dohnala předložil v řízení před soudem z důvodu, že jej dříve neměl k dispozici.

[12] Závěrem žalobce zpochybnil závěr krajského soudu o nepoužitelnosti audionahrávky z lékařského vyšetření, kterou žalobce předložil jako důkaz v řízení před soudem. Namítl, že nemohl uvedené informace získat jiným způsobem. Důvodnost pořízení nahrávky mimo jiné potvrzuje i poukazovaný kontrast mezi obsahem nahrávky a obsahem lékařské zprávy, který si dle názoru žalobce vzájemně odporuje.

III. Právní posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[13] Kasační stížností se NSS zabýval nejprve z hlediska splnění formálních náležitostí. Konstatoval, že kasační stížnost je přípustná. NSS proto napadený rozsudek krajského soudu přezkoumal v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti. Přihlížel při tom k případným vadám, které je povinen zkoumat z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[14] Stěžovatel formálně vznesl jak kasační důvod nepřezkoumatelnosti [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.], tak nezákonnosti [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] napadeného rozsudku. Co do své věcné argumentace však vytyká kasační stížnost rozhodnutí krajského soudu to samé: krajský soud měl pochybit, pokud napadené rozhodnutí zrušil pro vady řízení spočívající v potřebě zásadního doplnění skutkového stavu, k čemuž však dospěl až v návaznosti na vlastní skutkové zjištění učiněné v návaznosti na provedení nového důkazu (znaleckého posudku MUDr. Dohnala) navrženého až v řízení před soudem. Ačkoli tedy závěry napadeného rozhodnutí v době svého vydání odpovídaly tomu, co ve správním řízení vyšlo najevo (což uznal sám krajský soud v bodě 23 svého rozsudku), s ohledem na důkaz navržený a provedený až v soudním řízení dospěl krajský soud k závěru, že zjištěný skutkový stav vyžaduje zásadní doplnění. Mezi znaleckými posudky prof. Seidla a MUDr. Dohnala totiž podle krajského soudu existuje rozpor, který však nemůže sám odstranit, neboť by tím nahrazoval činnost správního orgánu.

[15] NSS proto přezkoumal výhradně tuto námitku procesního pochybení, které má spočívat v nesprávném postupu krajského soudu v řízení. NSS tedy nijak nehodnotil znalecké posudky prof. Seidla a MUDr. Dohnala, ani se blíže nezabýval věcnou stránkou věci a zejména otázkou, zda mezi služebním úrazem na straně jedné a současným nepřiznivým stavem žalobce na straně druhé existuje příčinná souvislost.

pokračování

[16] Kasační stížnost je důvodná.

[17] Nejvyšší správní soud ze správního spisu zjistil, že správní orgány shromáždily za účelem posouzení žádosti žalobce mimo jiné následující podklady:

1. Znalecký posudek prof. Zdeňka Seidla ze dne 29. 7. 2020, podle něhož *„potíže klienta jsou skoro všechny jen subjektivního charakteru, při prakticky normálním objektivním nálezu ... [l]ze říci, že objektivní vyšetření nevysvětlují subjektivní potíže klienta. Příčin[a] subjektivních potíží není uvedena ani u žádného z lékařů, kteří klienta léčili.“* Znalec doporučil diagnostický pobyt a provedení elektromyografického vyšetření (EMG) k objasnění dalšího postupu.
2. Doplnění znaleckého posudku prof. Zdeňka Seidla ze dne 21. 10. 2020, učiněné na základě provedeného EMG vyšetření, podle něhož: *„rovněž vyšetření EMG, které je objektivní, při využití prakticky všech technik, které tato metoda umožňuje, prokazuje normální nález. Prakticky celou dobu se léčí u stejného neurologa, MUDr. Siblíka, který ve svých zprávách většinou popisuje subjektivní potíže, ale nevysvětluje jejich příčinu. Potíže klienta jsou jen subjektivního charakteru, při prakticky normálním objektivním nález[u] ... použití francouzské hole při chůzi v ordinaci, je obtížně vysvětlitelné. Doplněné vyšetření EMG, jak výše uvedeno, je rovněž normální.“* Znalec opětovně doporučil vyšetření klienta na specializovaném pracovišti.
3. Zpráva o ambulantním vyšetření na Neurologickém oddělení ÚVN PRAHA ze dne 18. 8. 2021 vyhotovená MUDr. Šárkou Musilovou, v níž je uvedeno: *„dle dostupných vyšetření MRI drobná dorzální protruze L5/S1, která je v těsném kontaktu s kořenem S1 1. dx, ale bez jasného útlaku, což potvrzuje i funkční vyš. EMG, kde není prokázána neurogenní léze kořenů L5 a S1 vpravo ... nález nevysvětluje současné trvání obtíží pacienta“.* Podle lékařky je vhodné psychologické vyšetření.
4. Doplnění znaleckého posudku prof. Zdeňka Seidla ze dne 22. 11. 2021, učiněné na základě nově provedených vyšetření, podle něhož: *„dle dostupných vyšetření MRI drobná dorsální protruze L5/S1, která je v těsném kontaktu s kořenem S1 na pravé straně, ale bez jasného útlaku, což potvrzuje i funkční vyšetření. EMG, není prokázána neurogenní léze kořenů L5 a S1 dx., nález nevysvětluje současné trvání potíží pacienta. ... všichni ošetřující lékaři se shodují v názoru, že subjektivní potíže jmenovaného nelze z výsledků vyšetření a paraklinických testů vysvětlit. Myslím, že u jmenovaného jsou nepochybně rysy psychosomatické nadstavby. Znalec uzavřel, že nově provedená vyšetření potvrzují názor vyjádřený v původním posudku, že se velice pravděpodobně jedná o psychosomatickou nadstavbu, a tudíž že podle jeho názoru služební úraz ze dne 20. 5. 2019 nebyl spouštěčem zdravotních potíží žalobce.*

[18] Za situace takto ve správním řízení zjištěného skutkového stavu žalobce předložil v řízení před soudem znalecký posudek MUDr. Dohnala ze dne 25. 10. 2022. Ze spisu krajského soudu plyne, že tento posudek nechal zpracovat žalobce pro účely jiného řízení, a to ve věci uplatnění nároku na dolikvidaci pojistné události (služebního úrazu) se

zdravotní pojišťovnou. Znalecký posudek v rámci vymezení svého účelu uvádí, že žalobce konkrétně nesouhlasí s názorem zdravotní pojišťovny, založeném na posudku smluvního lékaře MUDr. Martina Kociána, že se v případě žalobce jednalo o nemoc (ploténkový páteřní syndrom), respektive o její rozvoj v důsledku události ze dne 20. 5 2019, a nikoli o zdravotní úraz. Znalec dospěl k závěru, že *„lěčba [žalobce] probíhala v souvislosti s následky úrazu“* a že *„událost ze dne 20. května 2019 zanechala trvalé následky v podobě chronického bolestivého dráždění páteře bederního a prvního křížového obratle vpravo“*.

[19] Podle § 77 s. ř. s. platí, že správní soud může zopakovat nebo doplnit důkazy provedené správním orgánem, neupraví-li zvláštní zákon rozsah a způsob dokazování jinak; soud tak činí při *jednání*. Jím provedené důkazy správní soud hodnotí jednotlivě i v jejich souhrnu *i s důkazy provedenými v řízení před správním orgánem* a ve svém rozhodnutí vyjde ze skutkového a právního stavu takto zjištěného. Soud přitom podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. zruší žalobou napadené rozhodnutí správního orgánu *bez jednání* rozsudkem, pokud skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy nebo v nich nemá oporu anebo *vyžaduje rozsáhlé nebo zásadní doplnění*.

[20] Při rozhodování o žalobě proti správnímu rozhodnutí tedy správní soudy rozhodují v plné jurisdikci. To znamená, že mají pravomoc dokazováním nejen *upřesnit*, jaký byl skutkový stav, ze kterého správní orgán při svém rozhodování vycházel, ale mají možnost zjistit *nový skutkový* stav jako podklad pro své rozhodnutí. Judikatura nicméně zdůrazňuje, že správní soudy musí zvážit rozsah doplňování dokazování tak, aby nenahrazovaly činnost správního orgánu (např. rozsudek NSS ze dne 28. 4. 2005, č. j. 5 Afs 147/2004-89). Limitem, kdy správní soud musí sám přistoupit k provedení dokazování, či tak naopak učinit nesmí, je *rozsáhlost* či *zásadnost* dokazování. Jak NSS uvedl v rozsudku ze dne 23. 10. 2008, č. j. 1 As 45/2008-56, soud může rozhodnutí správního orgánu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení za *„situace, kdy by z charakteru navržených důkazů či z průběhu dokazování vyplynulo zásadní zpochybnění skutkového stavu, ze kterého správní orgán ve svém rozhodnutí vycházel“*. Takovou situaci však naopak podle NSS není, pokud *„[p]ovaha navržených důkazů ... svědčí spíše o tom, že směřovaly pouze k lepšímu objasnění skutkového stavu zjištěného správním orgánem“*; v takovém případě by měl dokazování provést sám správní soud.

[21] Klíčovým východiskem pro postup správního soudu v případě, kdy přezkoumává skutkové závěry správního orgánu, a závěr soudu, zda je skutková zjištění správního orgánu oprávněn sám doplňovat, je tedy vyhodnocení, zda správní orgán zjistil skutkový stav dostatečně a úplně. Nároky kladené na zjišťování skutkového stavu při rozhodování o žádostech o odškodnění za služební úraz, shrnul NSS především v rozsudku č. j. 3 Ads 132/2010-109. Z něj plyne, služební funkcionář má postupovat v souladu se zásadou materiální pravdy (§ 180 odst. 1 citovaného zákona) a zjistit skutkový stav věci s využitím prostředků, které mu zákon dává k dispozici (§ 180 odst. 2 téhož zákona), typicky na základě lékařského posudku, v případě dalších pochybností i za pomoci ustanovení znalce z oboru zdravotnictví.

[22] V návaznosti na provedení nového důkazu v řízení před soudem mohou vyvstat pochybnosti ohledně správnosti skutkových zjištění; *to ale neznamená, že správní orgán*

pokračování

zjistil skutkový stav věci nedostatečně či neúplně. Pokud byl správním orgánem zjištěn skutkový stav dostatečně, nestačí ke zpochybnění takto zjištěného skutkového stavu a zrušení správního rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. *pouze* konstatovat rozpory mezi důkazy provedenými ve správním řízení na straně jedné a důkazy, které provedl správní soud až na ústním jednání, na straně druhé. Za této situace bude naopak nutné vysvětlit, proč má skutková verze předložená žalobcem relevanci a v čem jsou konkrétně závěry plynoucí z důkazu nově provedeného před soudem v rozporu se zjištěními učiněnými ve správním řízení. Pokud navíc krajský soud dospěje k závěru, že správními orgány zjištěný skutkový stav vyžaduje ve světle nově provedených důkazů rozsáhlé či zásadní doplnění, musí rozsah dokazování sám zvážit a vysvětlit, proč by jím prováděné dokazování nahrazovalo činnost správního orgánu (např. rozsudek NSS ze dne 25. 9. 2019, č. j. 6 As 128/2019-14, či usnesení NSS ze dne 14. 1. 2009, č. j. 9 Azs 69/2008-79).

[23] S ohledem na obsah správního spisu je zřejmé, že v projednávané věci žalovaný postupoval v souladu s požadavky plynoucími z rozsudku č. j. 3 Ads 132/2010-109, když vyšel z lékařských zpráv a ustanovil za účelem náležitého zjištění skutkového stavu znalce prof. Seidla, jehož posudky v návaznosti na nová skutková zjištění (plynoucí z dalších lékařských vyšetření) nechal dvakrát doplnit. Ostatně ani krajský soud v napadeném rozsudku nezjistil, že by skutkový stav byl žalovaným zjištěn nedostatečně či nesprávně. Krajský soud naopak sám v bodě 23 napadeného rozsudku uznal, že závěry napadeného rozhodnutí odpovídají tomu, co ve správním řízení vyšlo najevo. S ohledem na nově provedený důkaz znaleckým posudkem MUDr. Dohnala krajský soud zjistil *pouze možnou* nesprávnost zjištěného skutkového stavu, neboť podle názoru soudu je závěr uvedený v tomto znaleckém posudku *rozporný* se závěrem znalce prof. Seidla.

[24] Tuto rozpornost (a zejména, zda nový posudek skutečně zpochybňuje skutkové závěry správního orgánu) však krajský soud nijak neposuzoval, nýbrž rovnou přistoupil ke zrušení žalobou napadeného rozsudku pro vady řízení podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Krajský soud svůj postup odůvodnil tím, že odstranění rozporů ve svědeckých výpovědích bude vyžadovat rozsáhlé dokazování, což sám učinit nemůže, neboť by nahradil činnost správních orgánů. Nijak blíže však neodůvodnil, proč by se skutečně jednalo o *rozsáhlé* či *zásadní* dokazování, jež by správní soudy neměly provádět, aby nenahrazovaly činnost správních orgánů. Krajský soud v bodě 24 napadeného rozsudku pouze konstatoval, že by tomu tak bylo. To je však v rozporu s výše citovanými požadavky kladenými judikaturou NSS, která výslovně vyžaduje, aby krajský soud rozsah dokazování zvážil a tyto okolnosti odůvodnil, včetně vysvětlení, proč by jím prováděné dokazování nahrazovalo činnost správního orgánu (srov. např. rozsudky NSS ze dne 25. 9. 2019, č. j. 6 As 128/2019-14, či usnesení NSS ze dne 14. 1. 2009, č. j. 9 Azs 69/2008-79).

[25] Podle názoru NSS přitom odstraňování zjištěného rozporu mezi znaleckým posudkem, který byl podkladem ve správním řízení, a znaleckým posudkem nově provedeným v řízení před soudem, nemá bez dalšího za následek nahrazování činnosti správního orgánu, pokud byl skutkový stav ve správním řízení zjištěn dostatečně. Naopak, v takovém případě se jedná o činnost soudu v rámci jeho plné soudní jurisdikce, která je přezkumného charakteru a jejímž předmětem je posouzení, zda skutkový stav byl

správním orgánem zjištěn správně, či naopak je s ohledem na nově provedené důkazy v řízení před soudem zpochybněn. Tato přezkumná činnost soudu je tedy nutným následkem provedení nového důkazu v soudním řízení.

[26] Tento závěr ostatně podporují již výše citovaná zákonná ustanovení § 76 odst. 1 písm. b) a § 77 s. ř. s., podle kterých nedostatečnost zjištěného skutkového stavu, vyžadující rozsáhlé nebo zásadní doplnění, je takovou vadou, která bude typicky zjistitelná již z obsahu správního spisu. Zákon totiž v takovém případě nařizuje zrušení žalobou napadeného rozhodnutí *bez jednání*. Naopak nový důkaz může správní soud provést pouze *na ústním jednání* (srov. § 77 odst. 1 s. ř. s.). K pochybnostem ohledně správnosti zjištěného skutkovému stavu správním orgánem s ohledem na zjištěný rozpor mezi důkazy tedy v takovém případě dochází až *v důsledku provedení nového důkazu správním soudem*, nikoli již na základě podání účastníků řízení a obsahu správního spisu.

[27] Aby tedy krajský soud mohl učinit závěr o zásadním zpochybnění skutkového stavu a potřebě jeho rozsáhlého či zásadního doplnění, měl by sám nejprve přistoupit k ozřejmění skutkového stavu, resp. zjištěných rozporů mezi znaleckými posudky. Ke zpochybnění jinak dostatečně a úplně zjištěného skutkového stavu totiž dochází až v případě, že správní soud upřednostní skutkovou verzi vyplývající z nově provedeného znaleckého posudku, což však musí náležitě vysvětlit a odůvodnit. Pouze takto zpochybněný skutkový stav lze považovat za vadu řízení podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., která spočívá v tom, že skutkový stav, jak jej zjistil správní orgán, vyžaduje rozsáhlé či zásadní doplnění.

[28] Stěžovateli lze dát navíc za pravdu, že přístup krajského soudu by v podstatě znamenal nutnost zrušení správního rozhodnutí (a přiznání žalobci nárok na náhradu nákladů řízení) toliko pouze z důvodu, že je v řízení před správním soudem předložen nový důkaz, který vypovídá o jiné skutkové verzi než je ta, kterou zjistil správní orgán. Jak přitom plyne z judikatury NSS, existence rozporů mezi jednotlivými důkazy není ničím neobvyklým (např. rozsudek NSS ze dne 25. 7. 2006, č. j. 6 As 47/2005-84). Potenciálně protichůdný důkaz (v kontextu projednávané věci typicky lékařskou zprávu jiného lékaře) by tak bylo možné jakožto důkaz nový navrhnout až v řízení před správním soudem velice často. Pokud by však v takovém případě měl být důsledkem nově zjištěných rozporů mezi jednotlivými důkazy vždy zrušení žalobou napadeného rozhodnutí, aniž by se správní soud pokusil sám tyto rozpory odstranit, byl by takový postup v rozporu se zásadou procesní ekonomie, jež je jednou ze základních zásad ovládajících řízení před správními soudy (např. rozsudek NSS č. j. 1 As 45/2008-56).

[29] Právě s ohledem na zásadu procesní ekonomie, resp. rychlost a hospodárnost řízení je nezbytné, aby se správní soud, který zjistí rozpor mezi znaleckým posudkem obsaženým ve správním spise s nově provedeným znaleckým posudkem, sám nejprve pokusil tyto rozpory odstranit. Pokud totiž již sám provedl dokazování jedním z uvedených znaleckých posudků, nic mu nebrání v tom, aby k vysvětlení předvolal oba znalce s cílem odstranit jím spatřovaný rozpor v jejich znaleckých posudcích, případně za tím účelem ustanovil revizního soudního znalce (§ 127 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve spojení s § 64 s. ř. s.). V takovém případě se jedná stále *objasňování* skutkového stavu v rámci přezkumné pravomoci správního soudu. Důvodem pro zrušení žalobou

pokračování

napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. tedy bude až případné skutečné zpochybnění správním orgánem zjištěného stavu s ohledem na provedení dotčeného objasnění soudem zjištěných rozporů.

[30] Pokud proto v projednávané věci krajský soud bez dalšího přistoupil ke zrušení žalobou napadeného rozhodnutí, aniž by zjištěné rozpory mezi znaleckými posudky prof. Seidla a MUDr. Dohnala řádně osvětlil, případně se je pokusil sám odstranit, postupoval v rozporu s § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a zásadou procesní ekonomie. Tím zatížil své rozhodnutí vadou, jež mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé.

[31] NSS se v rámci řízení o nyní projednávané kasační stížnosti nezabýval námitkou žalobce uvedenou v jeho vyjádření, pokud jde o (ne)nepoužitelnost audionahrávky pořízené z lékařského vyšetření žalobce u MUDr. Musilové jakožto důkazu v řízení před soudem. Žalobce v právě vedeném řízení nevystupuje v roli stěžovatele. Dotčený právní závěr krajského soudu navíc nebyl nosným důvodem pro jeho rozhodnutí. Za současné procesní situace tudíž NSS nepřísluší tento závěr, vyjádřený krajským soudem pouze jako *obiter dictum*, přezkoumat.

IV. Závěr a náklady řízení

[32] S poukazem na shora uvedené důvody NSS shledal kasační stížnost důvodnou. Proto v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V tomto dalším řízení je krajský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). Krajskému soudu v tomto dalším řízení přísluší, aby se sám pokusil odstranit jím zjištěné rozpory mezi znaleckými posudky prof. Seidla a MUDr. Dohnala. Zrušení rozhodnutí správního orgánu z důvodu nedostatečně zjištěného skutkového stavu, resp. potřeby jeho zásadního doplnění bude na místě pouze tehdy, pokud krajským soudem provedené ozřejmění rozporů mezi uvedenými znaleckými posudky povede k závěru, že byl žalovaným zjištěný skutkový stav v řízení před správním soudem dostatečně a efektivně zpochybněn. Takový závěr musí krajský soud náležitě odůvodnit.

[33] NSS samostatně nerozhodoval o návrhu stěžovatele na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Ve věci samé bylo rozhodnuto bez zbytečného prodlení po nezbytném poučení účastníků řízení a obstarání dalších podkladů nutných pro rozhodnutí.

[34] Krajský soud v novém rozhodnutí rozhodne též o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 věta první s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. května 2023

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu

